

האסור להקטירו על המזבח, ואירע שעלה

למזבח, בדיעבד, קדשו המזבח ליעשות

שהסקנו [בהערה 31] שלילה כשר לאיברים ופדרים. ולכן קשה: לאיזה צורך השמיעתנו המשנה שיש בהן מעילה, מה הוציא אותם מידי מעילה? ומה היתה ההוה אמינא לומר שיצאו מידי מעילה?

[סיכום ביניים: לרש"י, קושית הגמרא היא: למה באמת אינם כמי שחנקו אותם, ולמה יש בהם מעילה. ולתוס', קושית הגמרא היא: פשיטא שיש בהם מעילה.]

לרש"י "למאי חזו" מתפרש, הקרבן אינו ראוי לכלום? ולתוס' "למאי חזו" איזה "פסולו בקודש" יש במחשבת פיגול של חוץ לזמנו וחוץ למקומו, לאיזה דבר אחר הם ראויים?]

ומתרתת הגמרא: היות שלזריקה זו יש לה אפשרות וסיכוי להפקיע מידי פיגול, לכן היה עולה על הדעת לומר, שהזריקה מוציאה כמו כן מידי מעילה, ואינו כל כך פשוט לומר שיש בהם מעילה.

[סיכום: לרש"י, התירוץ הוא: כיון ש"השחיטה" בפיגול אינה עושה גמר פסולו, ועדיין הקרבן תלוי ועומד, לכן אינו כמי שחנקו. ולתוס': החידוש של המשנה הוא, שזריקה פסולה אינה מוציאה מידי פיגול].

פירוש זה שפירשו התוס', שקושית הגמרא היא: פשיטא שיש בהן מעילה, הואיל והם רחוקים מאוד מלהיות קרבן כשר, ואין מה שיוציא אותם מידי מעילה — הוא מסקנת התוס'.

ברם, התוס' באמצע דבריהם, מבארים בדרך אחרת. והיא: קושית הגמרא היא: פשיטא שאינם כמי שחנקו אותם, היות והם קרובים מאוד לקרבן כשר, כמו שיבואר. וראה בתוס' פירושם בתירוץ הגמרא לפי פירוש זה, ומה שהקשו על פירוש זה האמצעי. פירוש זה האמצעי הביאו התוס', כדי לתרץ קושיא אחרת

גדולה והיא: לפי מה שמשמע בגמרא בעמוד ב [עיין בהערה 25 ובהערה 42], קשור דין מעילה עם הדין של "אם עלו לא ירדו". דהיינו, איפה שההלכה היא "אם עלו לא ירדו", מוכח שיש בהם קדושה, ואינם נחשבים לכמי שחנקו אותם, ולכן יש בהם מעילה. ומבואר במסכת זבחים [פד א] ובסוגיא הבאה, שבחוץ לזמנו וחוץ למקומו, אין מחלוקת, ולכל הדעות "אם עלו לא ירדו"!

משמע שפסולו קל משאר הפסולים, כגון לילה ודרום שבהם אין דעה מוסכמת, שדינם, שאם עלו לא ירדו, וישנה דעת רבי יהודה הסיבר שהשוחט בלילה אם עלו ירדו!

ואם לדברי רש"י, קושית הגמרא היא "למאי חזו", הלא אינם ראויים לכלום ובודאי דכמי שחנקו, קשה —

מה הודאות? הלא פסולו קל מכל הפסולים? ולדברי פירוש האמצעי של תוס' מתורץ היטב, אכן זו היתה קושית הגמרא: חוץ לזמנו וחוץ למקומו, הואיל ואם עלו לא ירדו, פשיטא שאינם כמי שחנקו אותם, ולמה הוצרכה המשנה להשמיענו זאת?

ומקשים האחרונים: ומה יענו התוס' לפי פירושם במסקנתם, שקושית הגמרא היא להיפך, שחוץ לזמנו וחוץ למקומו רחוקים הם מקרבן כשר, הלא חוזרת וניעור הקושיא, הרי באמת הם קרובים יותר לקרבן כשר, כי בהם בודאי הדין שאם עלו לא ירדו?

השיטה מקובצת מתרץ, [וכנראה בשם התוס']: מפני שמצאנו שחוץ לזמנו איסורו חמור מאוד, והאוכלו חייב כרת, ולא מצאנו כן בשאר פסולים השנויים במשנתנו, לכן רחוקים הם מקרבן כשר. וחוץ למקומו הוקש לחוץ לזמנו, כידוע, ועיין המיוחס לרש"י ד"ה או. וראה בקרן אורה ותקנת עזרא, מה שתירצו.